

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2.1. Kontoret for europapolitik og internationale relationer

Den 12.marts 2012

Samråd i Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

onsdag den 14. marts 2012

Samrådsspørgsmål I:

"Ministeren bedes redegøre for sin indstilling til den kommende dagsorden for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. og 20.marts 2012 samt eventuelle sager, hvortil der søges mandat i Europaudvalget."

T A L E P U N K T

Det talte ord gælder

- Jeg forelægger tosager til forhandlingsoplæg i Europaudvalget på fredag. Det drejer sig om punkt 6 om fødevarer til spædbørn og småbørn samt fødevarer til særlige medicinske formål og punkt 7 om anvendelse af direkte betalinger til landbrugere for 2013. De øvrige sager forelægger jeg til orientering.

Punkter til forhandlingsoplæg (tidlige forelæggelser)

[Der er tale om tidlige forelæggelser. Sagerne er ikke på dagsordenen for rådsmødet.]

6.Fødevarer til spædbørn og småbørn samt fødevarer til særlige medicinske formål

- Fødevarer bestemt til særlig ernæring er ifølge det nugældende direktiv fødevarer, der adskiller sig fra almindelige fødevarer, da de er specielt fremstillede produkter, som har til formål at opfylde specifikke er-

næringsmæssige behov i bestemte befolkningsgrupper.

Indhold

- Formålet med forslaget er at forenkle og præcisere lovgivningen på området. Kommissionen foreslår, at begrebet ”fødevarer bestemt til særlig ernæring” afskaffes.
- Ifølge forslaget vil forordningen fremadrettet være begrænset til at finde anvendelse på et antal klart afgrænsede og definerede kategorier af fødevarer. Disse kategorier er:
 - 1) modernælkserstatninger og tilskudsblandinger,
 - 2) forarbejdede fødevarer baseret på cerealier og babymad til spædbørn og småbørn, samt
 - 3) fødevarer til særlige medicinske formål.
- De eksisterende definitioner af de tre pågældende kategorier er indarbejdet i forslaget.
- Begrundelsen for at afgrænse forslaget til disse kategorier er, at kategorierne er identificeret som værende af afgørende betydning for bestemte, nærmere afgrænsede grupper af forbrugere med særlige ernæringsmæssige behov.
- De øvrige fødevarekategorier [såsom glutenfrie produkter eller sportsprodukter], der er reguleret under det nugældende rammedirektiv eller i særregulering

udstedt i medfør heraf, vil dermed falde uden for forordningens anvendelsesområde og vil være reguleret af den øvrige fødevarerlovgivning i EU - herunder blandt andet reglerne om anprisninger, berigelse samt de generelle mærkningsregler.

- Forslaget indeholder kriterier for fastlæggelsen af krav til sammensætning af og oplysning om de fødevarer kategorier, der er omfattet af forslaget. Som eksempel må oplysninger om de berørte fødevarer ikke være vildledende, og ligeledes skal fødevarernes egnet til at opfylde de særlige ernæringsmæssige behov være videnskabeligt dokumenteret.
- Der lægges desuden op til, at Kommissionen senest to år efter forordningens ikrafttræden opretter og efterfølgende opdaterer en EU-positivliste over stoffer, herunder vitaminer, mineraler og aminosyrer, som kan tilsættes de fødevarer kategorier, der er omfattet af forslaget.

Formandskabets kompromisforslag

- Formandskabet har fremsat et kompromisforslag, der lægger op til, at forordningen også skal omfatte slankekostprodukter, der erstatter en hel dagskost, herunder de såkaldte Very Low Calorie Diet-produkter (VLCD-produkter).
- Der lægges ikke op til ændringer i Kommissionens forslag for så vidt angår slankekostprodukter, der alene er bestemt til at erstatte ét måltid. Disse foreslås

reguleret under den generelle fødevarelovgivning, herunder anprisningsforordningen.

- Tilsvarende lægges der op til, at gluten- og laktosefri fødevarer reguleres under mærkningsforordningen, frem for at blive reguleret under anprisningsforordningen, som oprindeligt foreslået af Kommissionen.
- Som kompromis foreslås endvidere, at den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) skal vurdere de særlige ”børnemælk” (”growing up milks”), som er mælkedrikke med tilsatte vitaminer og mineraler, som markedsføres til børn under 3 år i visse medlemsstater. Så vidt jeg er orienteret, markedsføres de dog ikke i Danmark.
- Det forventes, at Europa-Parlamentet vil afgive sin udtalelse i første behandlingen i maj 2012. Europa-Parlamentets miljøudvalg offentliggjorde den 29. februar sin betænkning, og på den baggrund vurderes det, at Rådet og Europa-Parlamentet ikke ligger langt fra hinanden i forhandlingerne. Men vi må afvente den endelige holdning fra Europa-Parlamentet.

Regeringens holdning

- Regeringen er generelt positiv over for Kommissionens forslag. Regeringen støtter princippet om, at området i vidt omfang reguleres horisontalt – under forudsætning af, at man i forslaget ikke går på kompromis med det eksisterende niveau for fødevarsikker-

hed, forbrugerinformation samt det indre markeds funktion.

- Regeringen forholder sig positivt til de kompromiser, som tegner sig i Rådet, og som er afbalancerede i forhold til behovet hos bestemte, nærmere afgrænsede grupper af forbrugere med særlige ernæringsmæssige behov.

7. Anvendelse af direkte betalinger til landbrugere for 2013

- Den nye forordning for direkte betalinger, som vedtages i forbindelse med reformen af landbrugspolitikken, forventes at træde i kraft fra 1. januar 2014.
- Kalenderåret 2013 bliver dermed et overgangsår mellem det eksisterende regelsæt og det nye.
- Kommissionen har derfor fremlagt et forslag til en overgangsordning, der opstiller en ramme for den direkte støtte, der kan søges om i 2013. Forslaget tager udgangspunkt i de udbetalinger, der allerede findes for ansøgningsåret 2012.
- Derjusteres for, at visse forhold er ændret – eksempelvis indfasningen af den direkte støtte i de nye medlemsstater.
- Der er elementer i den nuværende ordning, der ikke videreføres. Det gælder blandt andet den mulighed, det Forenede Kongerige og Portugal har for at gennemføre frivillig modulation. Det vil sige muligheden

for frivillig overførsel af midler fra søjle I [direkte betalinger] til søjle II [landdistriktsprogrammet]. Det Forenede Kongerige vil gerne opretholde muligheden for at overføre midler i 2013.

- De nye medlemsstater har hidtil haft mulighed for at yde nationalt finansierede tillæg til de direkte betalinger. Den mulighed bortfalder. De berørte medlemsstater har påpeget, at det vil medføre reduktioner i udbetalingerne til landmændene i 2013. De ønsker derfor, at denne mulighed opretholdes i overgangsforslaget.
- Det er vigtigt at understrege, at der ikke er tale om ønsker, der vil forhøje EU-budgettet. Der er heller ikke tale om ændringer, der vil berøre udbetalingerne i Danmark.

Regeringens holdning

- Danmark vil støtte Kommissionens forslag eller et kompromisforslag, der kan støttes af et flertal af medlemsstaterne, idet der hovedsagligt er tale om en videreførelse af nuværende bestemmelser.

Punkter til orientering

1. Forenkling af landbrugspolitikken

- Reformen af den fælles landbrugspolitik er en god lejlighed til at skabe reelle forenklinger. Det er bedre at have en enkel og forståelig lovgivning fra begyndelsen frem for at skulle rette op efterfølgende.

- Sidste år udarbejdede Danmark og en gruppe andre medlemsstater en række overordnede principper for forenkling af den fremtidige landbrugspolitik. Principperne fik opbakning fra 26 medlemsstater og går blandt andet ud på følgende:
 - den fælles landbrugspolitik skal samlet blive billigere og enklere at administrere, og de administrative omkostninger for støttemodtagerne skal reduceres,
 - der bør anvendes en risikobaseret fremgangsmåde for kontroller for både administrationen og støttemodtagerne,
 - medlemsstaterne skal have mulighed for skøn og fleksibilitet, særligt i relation til landdistriktsprogrammet, og
 - der skal være større proportionalitet i forbindelse med kontrol og sanktioner.
- I arbejdet med reformforslagene har alle medlemsstater efterspurgt og foreslået forenkling af konkrete elementer i forslagene. Forslagene fra medlemsstaterne indgår i vores løbende arbejde.
- Det, vi fra dansk side ønsker, er, at ministrene forpligter sig til løbende at forholde sig til forenkling under resten af reformarbejdet. Regeringen lægger derfor vægt på, at Rådet gør status over, hvilke forenklingstiltag, der er opnået, inden reformen bliver vedtaget.
- Tidligere blev der først tænkt over forenkling, når forslagene var vedtaget. Ambitionen er denne gang, at vi

tænker forenkling ind i reformen, inden den bliver vedtaget.

2. Reformen af den fælles fiskeripolitik - grundforordningen

- Formandskabet lægger op til orienterende debatter om alle tre forslag, der indgår i reformen af fiskeripolitiken.
- I Kommissionens forslag til en ny grundforordning er den overordnede målsætning, at den fælles fiskeripolitik skal sikre, at fiskeri- og akvakulturaktiviteterne bliver miljømæssigt, økonomisk og socialt bæredygtige.
- På rådsmødet skal vi drøfte Kommissionens forslag om forbud mod discard, som er et af de essentielle elementer i forslaget.
- Kommissionen har foreslået en gradvis indførelse af et forbud mod discard og krav om fuld registrering af alle fangster. Fiskeriet skal være fuldt dokumenteret ved anvendelse af kameraovervågning, elektronisk logbog, VMS eller ved observatører.
- På rådsmødet skal man drøfte nogle konkrete bestemmelser om implementeringen af et forbud mod discard.
- For det første skal der drøftes en tidsplan for indførelse af et discardforbud.

- For det andet skal det drøftes, hvordan uønskede fisk som eksempelvis små fisk og fisk, som etland ikke har nogen kvote for – eller ikke har tilstrækkelig kvote for – skal håndteres i et system, hvor alle fangster skal landes.
- For det tredje skal vi drøfte, hvordan markedsordningen og fiskerifonden kan bidrage til at undgå uønskede fangster gennem brug af selektive redskaber og til at implementere et forbud mod discard.

Regeringens holdning

- Der er allerede fastlagt en overordnet dansk holdning med Folketingets vedtagelse V42 af 7. april 2011. Generelt set arbejder vi for at sikre et bæredygtigt fiskeri blandt andet gennem integrering af fiskeripolitikken i en bred havpolitisk sammenhæng, baseret på en økosystemtilgang. Herunder gennemførelse af havstrategidirektivets og biodiversitetskonventionens mål, fjernelse af discard og introduktion af fangstkvote-forvaltning.
- Regeringen støtter gennemførelse af et forbud mod discard, hvor der i nogle områder kan være særlige forhold, der taler for en gradvis indførelse. Det er i den sammenhæng vigtigt, at der også er fokus på at reducere fangsten af uønskede fisk. Det skal ske ved samtidig at give prioritet til udvikling af selektive og skånsomme redskaber og fangstmetoder.

3. Reformen af den fælles fiskeripolitik - markedsordningen

- Drøftelsen om markedsordningen vil fokusere på tre centrale aspekter. For det første producentorganisationernes rolle i forhold til at fremme bæredygtig udnyttelse af fiskeri og akvakultur; for det andet forbrugerinformation; og for det tredje, om der er behov for andre markedsinstrumenter for at understøtte implementeringen af en ny fælles fiskeripolitik.
- Med hensyn til producentorganisationer går vi ind for, at de bør baseres på størst mulig grad af frivillighed. Det bør fortsat være op til medlemsstaterne at beslutte, om producentorganisationerne skal varetage opgaver i forhold til forvaltning. Vi må dog også erkende, at mange af de andre medlemsstater mener, at producentorganisationernes rolle skal styrkes.
- I forhold til forbrugerinformation synes jeg, det er vigtigt, at der bliver overensstemmelse mellem de horisontale regler om fødevareremærkning, regler om forbrugerinformation i fiskerikontrolforordningen, og de foreslåede regler om forbrugeroplysning på fiskevarer og akvakulturprodukter i markedsordningen. Det vil gavne både producenter og forbrugere.
- Hvad angår behovet for andre markedsinstrumenter, er det regeringens holdning, at markedsordningen skal reformeres grundlæggende. Regeringen støtter Kommissionens forslag om, at ordningen med udtag af fisk med offentlig støtte ophører. Den finansielle støtte bør således flyttes fra direkte prisintervention til for-

anstaltninger, der støtter sektorens konkurrenceevne med fokus på bæredygtigt fiskeri.

4. Reformen af den fælles fiskeripolitik – Den Europæiske Hav- og Fiskerifond

- I december orienterede jeg om fiskerifonden, som er det nye finansielle instrument for fiskeripolitikken i perioden 2014-2020. Den nye fond afløser den eksisterende fiskerifond og de eksisterende regler om støtte til kontrol og dataindsamling. Derudover inddrages støtteforanstaltninger til markedsordningen for fiskeri og akvakultur samt integreret havpolitik.
- På rådsmødet vil der være fokus på, hvilkeprioriteter og foranstaltninger, medlemsstaterne ser som afgørende for, at fonden kan bidrage til den reformerede fiskeripolitiks målsætninger.

Regeringens holdning

- Som tidligere nævnt er der fastlagt en overordnet dansk holdning med Folketingets vedtagelse V42 af 7. april 2011.
- Specifikt i forhold til fonden er det vores opfattelse, at midlerne i højere grad skal anvendes til aktiviteter, der sikrer den marine biodiversitet, økosystemforvaltning, bidrager til bæredygtigt fiskeri og understøtter innovation. Tilsvarende skal midlerne fra fonden i højere grad kunne anvendes til at forbedre datagrundlaget for fiskeripolitikken og den videnskabelige rådgivning. Og fonden skal yderligere blandt andet også bidrage til at løse kontroludfordringer.

5. Den eksterne dimension af den fælles fiskeripolitik

- I november måned orienterede jeg om indholdet i Kommissionens meddelelse om den eksterne dimension. Grundlæggende er udgangspunktet, at den eksterne dimension i den fælles fiskeripolitik skal være i overensstemmelse med de principper og mål, der fastlægges internt for EU – med særlig fokus på at sikre bæredygtighed i forhold til fiskeriressourcer og de marine økosystemer.
- På det kommende rådsmøde forventes der vedtaget rådskonklusioner om den eksterne dimension.

Indhold

- Udkastet til rådskonklusioner flugter med de principper, der var enighed om på samrådet om fiskeripartnerskabsaftaler i Folketingets Fødevarerudvalg den 12. januar 2011. Ligeledes ligger det på linje med de elementer i V 42, som specifikt henviser til den eksterne dimension.
- Jeg vil særligt fremhæve følgende elementer i udkastet til rådskonklusioner, som er i overensstemmelse med danske prioriteter:
 - Det fastslås, at udgangspunktet for de eksterne relationer er, at EU følger de samme principper for fiskeriforvaltning, som er gældende internt i den fælles fiskeripolitik.
 - Det fremhæves, at EU alene må fiske på overskudsmængder.

- Der er fokus på forbedrede videnskabelige bestandsvurderinger, styrket kontrol og forbedret regionalt samarbejde i fiskeriforvaltningen.
 - Der skal i aftalerne stilles krav om overholdelse af menneskerettigheder og demokratisk udvikling.
 - Fiskeripartnerskabsaftaler skal tilgodese lokalbefolkningen.
 - Evalueringsrapporter om aftalerne skal stilles til rådighed for medlemsstaterne i god tid, før vedtagelsen af forhandlingsmandatet til Kommissionen om at indlede forhandlinger med et tredjeland, og det understreges, at evalueringsrapporter bør offentliggøres.
 - Det fremhæves, at fiskeripartnerskabsaftalerne er eksklusive aftaler, det vil sige at EU's fiskere ikke kan fiske udenfor en given aftale.
-
- Afslutningsvist vil jeg nævne, at det i konklusionerne nu også er nævnt, at der om nødvendigt træffes EU-foranstaltninger som reaktion på tredjelands forømmelser i overensstemmelse med international ret med henblik på at sikre en effektiv bevarelsesindsats.

Dansk holdning

- Regeringen kan tilslutte sig rådskonklusionerne, der i høj grad lever op til de krav, vi fra dansk side har haft til ændringer af den eksterne dimension af EU's fiskeripolitik.

- Regeringen henholder sig her generelt til principperne, der indgår i Folketingets vedtagelse V42 af 7. april 2011.

Punkter til orientering (tidlige forelæggelser)

[Der er tale om tidlige forelæggelser. Sagerne er ikke på dagsordenen for rådsmødet.]

8. Elektronisk identifikation af kvæg

- Forslaget vedrører en ændring af reglerne om identifikation af kvæg og en ophævelse af den frivillige mærkningsordning for oksekød.
- Forslaget fastsætter regler for frivillig indførelse af elektronisk identifikation af kvæg. Flere medlemsstater, herunder Danmark, har allerede indført obligatorisk elektronisk identifikation af kvæg. Imidlertid benytter medlemsstaterne forskellige tekniske løsninger, og derfor er det hensigtsmæssigt at få harmoniseret reglerne, så systemerne kan tale sammen i fremtiden.
- Desuden foreslår Kommissionen at ophæve den frivillige mærkningsordning for oksekød, så der ikke længere vil være krav om godkendelse af frivillig mærkning. Kommissionen vurderer, at ordningener administrativt byrdefuld i en grad, som ikke bliver opvejet af fordelene ved ordningen.

Regeringens holdning

- Regeringen forholder sig positivt til forslaget.

9. Enkeltbetalingsordningen og støtte til vinavlere

- Forslaget er et af de mindre forslag, som indgår i reformen af landbrugspolitikken.
- Aktuelt har de vinproducerende medlemsstater årligt mulighed for at overføre midler fra vinordningerne til enkeltbetalingsordningen. Danmark har ikke adgang til de særlige vinordninger og har derfor heller ikke mulighed for overførsel.
- Kommissionen foreslår, at de berørte medlemsstater én gang for alle skal beslutte, om de vil overføre midlerne. Det skal ske inden den 1. december i år.
- Flere af de berørte medlemsstater har fremført, at de ikke kan tage endelig stilling til overførslen af midler, før de kender resultatet af forhandlingerne om reformen af landbrugspolitikken, hvilket først forventes efter den foreslåede skæringsdato [den 1. december i år].

Regeringens holdning

- Fra dansk side kan vi støtte forslaget, men vi har også forståelse for ønsket om at kende udfaldet af de samlede reformforhandlinger. Det ser ud til, at hovedparten af medlemsstaterne og sandsynligvis også Europa-Parlamentet vil kunne bakke op om et kompromisforslag, der løser problemstillingen med skæringsdatoen.

10. Særlige landbrugsforanstaltninger på de mindre øer i Det Ægæiske Hav

- Som en del af den fælles landbrugspolitik findes en ordning om særlige landbrugsforanstaltninger på de mindre øer i Det Ægæiske Hav.
- Det konkrete forslag drejer sig primært om tilpasning til Lissabon-Traktatens bestemmelser om delegerede retsakter og gennemførelsesbestemmelser.
- Europa-Parlamentets landbrugsudvalg har blandt andet foreslået et øget budget og indførelse af en tilsvarende ordning for de mindre øer ud for Sicilien.
- Fra dansk side støtter vi Kommissionens forslag og er skeptiske over for Europa-Parlamentets ændringsforslag, som vil betyde en øget bevillingsramme.

11. Fjernelse af hajfinner om bord på fartøjer

- Efter gældende regler er der et forbud mod at fjerne og medtage hajfinner ombord på fartøjer, mens selve hajkroppen smides overbord – denne metode kaldes finning.
- Medlemsstaterne kan dog udstede særlige fiskeritilladelser til at fjerne hajfinnerne fra kroppen om bord på fartøjet under forudsætning af, at hajkroppene ikke smides over bord.
- I praksis har der vist sig en række svagheder i kontrollen, og Kommissionen foreslår derfor en stramning af reglerne. Det betyder, at alle hajer landes med

finnerne på kroppen, og medlemsstaterne vil således kunne udstede de særlige fiskeritilladelser til at fjerne finnerne fra kroppen. For at lette opbevaringen om bord foreslår Kommissionen, at hajfinnerne må skæres delvist igennem og foldes ind mod kroppen.

- Fra dansk side kan vi støtte Kommissionens forslag om en stramning af de gældende regler, hvilket vil fremme bedre kontrol med fangsterne og dermed et mere bæredygtigt fiskeri.

Siden sidst

- Jeg vil nævne to punkter under siden sidst.
- I forbindelse med det kommende rådsmøde lægger formandskabet op til en uformel frokostdrøftelse om modellen for fordelingen af midlerne i landbrugspolitikens to søjler. Baggrunden for drøftelsen er et ønske fra mange af mine kolleger i de andre medlemsstater.
- Der vil ikke blive vedtaget konklusioner, da fastlæggelsen af fordelingsprincipperne for landbrugsstøtten sker inden for rammerne af forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme for 2014-2020. Derfor forventes der heller ikke yderligere drøftelser af emnet i regi af landbrugsministrene under dansk formandskab.

- Uafhængigt af diskussionen om modellen vil den endelige fordeling af midlerne blive fastlagt ved et senere møde i Det Europæiske Råd efter det danske formandskab.
- Jeg vil desuden nævne, at der i starten af februar blev opnået enighed om en ny fiskeriprotokol mellem EU og Grønland for perioden 2013-2016. På den baggrund vil Kommissionen fremsætte forslag til endelig godkendelse af aftalen i Rådet og Europa-Parlamentet. I den forbindelse vil forslaget blive forelagt Europaudvalget.